

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevr. H. Post
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum	Utrecht, 4 februari 2020
ons kenmerk	2020-20
voor informatie	Jan Benedictus j.benedictus@patientenfederatie.nl 06-55760082
onderwerp	Overleg Verantwoord Wisselen Geneesmiddelen is mislukt

Geachte leden van de commissie VWS,

Al diverse malen vroegen we uw aandacht voor het belang van goede afspraken over medische noodzaak en verantwoord wisselen van medicijnen. Mede op verzoek van uw Kamer is VWS in 2018 het traject 'Verantwoord Wisselen Geneesmiddelen' gestart. Helaas is het partijen niet gelukt hierover afspraken te maken. Zorgverzekeraars en apothekers gingen op het laatste moment toch niet akkoord met een al overeengekomen set maatregelen en deden geen alternatieve voorstellen. Dat vinden de Patiëntenfederatie en haar leden, waaronder de 13 patiëntenorganisaties¹ die hiertoe hebben opgeroepen, zeer teleurstellend.

Wisselen heeft nare gevolgen voor patiënten

Jaarlijks wisselt meer dan een miljoen patiënten in de apotheek één of meerdere malen van het medicijn dat hun voorschrijver op het recept zette naar een ander merk medicijn. Samen met 13 patiëntenorganisaties hebben we er daarom eerder voor gepleit om het onnodig wisselen van medicijnen te stoppen. Uit ons eerdere onderzoek² bleek dat het wisselen van medicatie grote gevolgen kan hebben voor het leven van patiënten. Ruim eenderde voelt zich zieker na omzetting naar een ander merk van hun vertrouwde medicijn. Bijna een kwart van de mensen moest hierdoor een extra medisch onderzoek ondergaan met alle bijkomende kosten van dien.

Ondanks 'medische noodzaak' krijgen patiënten niet het voorgeschreven middel

Voor patiënten bij wie het wisselen van medicijnen medisch onverantwoord is, kan een voorschrijvend arts 'medische noodzaak' op het recept zetten. Een mooi principe: zorgverzekeraars kunnen voor hun verzekerden doelmatig medicijnen inkopen. En waar het medisch noodzakelijk is wordt een duurder spécialité of ander generiek middel verstrekt door de apotheek. Onze flitspeiling Medische Noodzaak van oktober 2018³ liet echter zien dat 1 op de 4 patiënten, ondanks 'medische noodzaak' op het recept, niet het juiste middel kreeg. Wij vinden dat apotheek en zorgverzekeraar "medische noodzaak" altijd moeten honoreren.

Traject Verantwoord Wisselen Geneesmiddelen niet geslaagd

VWS heeft in 2018 het Bestuurlijk Overleg 'Verantwoord Wisselen Geneesmiddelen'⁴ geïnitieerd. Bedoeld om samen met voorschrijvers, patiëntenorganisaties, zorgverzekeraars en apothekers

---

¹ Longfonds, ReumaNederland, SON, Harteraad, VND, Hypofyse Stichting, NVN, Reumazorg Nederland, CCUVN, DBC, Hoofdpijnnet, Samenwerkende Oogverenigingen, EVN

² <https://www.longfonds.nl/nieuws/ruim-een-derde-pati%C3%ABnten-zieker-na-medicijnwissel>

³ [Flitspeiling Medische Noodzaak, Patiëntenfederatie Nederland, 2018](#)

⁴ [Kamerbrief over voortgang Geneesmiddelenbeleid \(p. 21\) – december 2018](#)

afspraken te maken over wisselen van medicijnen zonder medische reden. Het doel van dit overleg was het vaststellen van algemene uitgangspunten op basis waarvan er niet of minder gewisseld wordt of op verantwoorde wijze gewisseld kan worden.

De intentie om in mei 2019 tot eindresultaat te komen bleek niet haalbaar, maar partijen bleven in gesprek. Het traject, dat inmiddels anderhalf jaar in beslag neemt, is nu helaas voortijdig afgebroken, terwijl er een serie concrete uitgewerkte en voor patiënten goede voorstellen lag. Het is niet gelukt om volledig gedragen afspraken te maken. Na veelvuldig overleg blijkt dat er geen zicht bestaat op overeenstemming binnen afzienbare tijd. Dat betekent dat:

- er nu geen afspraken zijn om het wisselen van geneesmiddelen te beperken;
- er nu geen lijst is van geneesmiddelen waarbij nooit gewisseld zou moeten worden;
- er nu geen overeenstemming is over de wijze waarop 'medische noodzaak' toegepast wordt en wie en hoe daarop aangesproken mag worden.

Voorkom onnodig wisselen

Patiëntenfederatie Nederland en haar leden willen voorkomen dat patiënten blijvend geconfronteerd worden met nare gevolgen van onnodig wisselen van medicatie. Welke oplossingen biedt de minister patiënten nu er geen heldere afspraken zijn over verantwoord wisselen en het toepassen van 'medische noodzaak'? Hoe en wanneer gaat de minister alsnog goede werkafspraken maken over het beperken van wisselen, toepassing van 'medische noodzaak' en een lijst met geneesmiddelen waarbij nooit gewisseld mag worden?

>We vragen u de minister op te roepen om zo snel mogelijk oplossingen te realiseren om het onnodig wisselen van geneesmiddelen te voorkomen. Opdat patiënten niet zieker worden door wisselen.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman
Patiëntenfederatie Nederland